

Het ABC van talentontwikkeling van een door internet gedomineerde samenleving

We zijn nog maar net overgegaan van het het vissentijdperk naar het [waterman tijdperk](#), van pisces naar aquarius. En dat heeft grote gevolgen. De atmosfeer verandert, de mensen veranderen en de technologie verandert. Om goed te kunnen blijven functioneren moeten we allemaal mee veranderen in drie domeinen van ons leven: persoonlijk, professioneel en maatschappelijk. In het onderwijs zou veel meer rekening kunnen worden gehouden met [nieuwe inzichten over het functioneren van de hersenen](#), zodat kinderen en tieners zich optimaal kunnen ontwikkelen.

De wereld en de mensen zijn veranderd door internet. Bijna iedereen in onze samenleving heeft ermee te maken. Ook in het onderwijs en in de zorg speelt internet een steeds grotere rol. Internet kan en moet worden ingezet als middel om kinderen en jongeren tot ontplooiing te laten komen. De grote vraag is hoe dat het beste kan worden gedaan, want bij een onjuiste aanpak kan er gemakkelijk een averechts effect optreden. Mindful mediagebruik is essentieel, want bij onjuist gebruik van internet kunnen de zo belangrijke [executieve functies](#) zich niet goed ontwikkelen.

Sommigen zien het internet als negatief (als de [doos van Pandora](#) waaruit allerlei soorten onheil over de mensen worden uitgestort). Anderen beschouwen het internet als positief (als de steen der wijzen die het mogelijk maakt om het onedele in het edele om te zetten). Weer anderen zien het internet als neutraal, als een veelzijdig stuk gereedschap waar je veel mee kunt (zoals een Zwitsers zakmes). Naar mijn idee zijn al die opvattingen juist, maar persoonlijk neig ik vooral naar de neutrale opvatting. Ik zie internet vooral als een essentieel stuk gereedschap dat voorzichtig en vanuit de juiste intentie, bezieling en kennis moet worden toegepast. Als er met internet-applicaties mooie resultaten worden bereikt, dan ligt dat niet primair aan de techniek of het ontwerp, maar aan de aandacht en de bezieling die mensen eraan hebben verbonden.

Natuurlijk dient er bij de ontwikkeling van applicaties rekening te worden gehouden met kennis die uit onderzoeken is verkregen. Zo is het bijvoorbeeld van belang om te weten dat [de hersenen veranderen door intensief internetgebruik](#), waardoor er meer behoefte aan afleiding ontstaat, wat leidt tot concentratieverlies en oppervlakkigheid. En dat er tallozen in de problemen geraakt door een overmatige aandacht voor [sociale media, waar onmiskenbaar nadelen aan zijn verbonden](#).

Het ABC van talentontwikkeling in een door internet gedomineerde samenleving kan naar mijn idee worden samengevat in drie woorden: **Aandacht, Bezieling en Creatie (ABC)**.

Gerichte **aandacht** is nodig om dingen voor elkaar te krijgen. Alles wat geen aandacht krijgt neemt af en alles wat aandacht krijgt groeit. Tegenwoordig komen er zoveel taken af op volwassenen, tieners en kinderen, dat ze geneigd zijn meerdere dingen tegelijk te doen en van het ene naar het andere te springen. Dat lijkt misschien efficiënt, maar uiteindelijk kosten de taken meer tijd en worden er meer fouten gemaakt. Aandacht voor aandacht leidt niet alleen tot betere resultaten, maar ook tot versterking van het [geheugen](#), de [intuïtie](#) en het gevoel van [flow](#).

Mensen die leven en werken vanuit hun eigen **bezieling** bereiken meer en ervaren meer levensvervulling. Bezieling ontstaat als je je leven en werk ervaart als waardevol, wanneer je je talenten gebruikt en ontwikkelt, en deze in dienst stelt van een groter geheel. Onderwijsinstellingen staan voor de uitdaging om randvoorwaarden te creëren die het mogelijk maken dat leraren en leerlingen meer gaan leven en werken vanuit een [intrinsieke motivatie](#).

Consumptie leidt meestal niet tot werkelijk bezieling. Door internet kunnen we gemakkelijk verleid worden om veel meer te consumeren dan te creëren. De kwaliteit en de effectiviteit van het onderwijs kan worden verhoogd door meer nadruk te leggen op **creatie** en minder op consumptie. Dat vereist [creatief denken](#) en inzicht in het [creatie-proces](#). We zijn van nature scheppende wezens. We houden ervan om te creëren. Wanneer iemand individueel of in samenwerking met anderen bewust iets moois creëert, komt er in de hersenen dopamine vrij. Die natuurlijke neurotransmitter geeft niet alleen een goed gevoel, maar zorgt er ook voor dat neurale verbindingen sterker worden. Dat betekent dat mensen beter leren wanneer ze in een creatieproces zelf ontdekken en verbanden leggen.

De beste manier om de toekomst te voorspellen is haar aandachtig en bezield te creëren.